

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Debreceni Róbert ügyvéd által képviselt felperes neve (**felperes címe**) felperesnek - a jogtanácsos által képviselt Nemzeti Adó- és Vámhivatal (1054 Budapest, Széchenyi u. 2.) alperes ellen kártérítés megfizetése iránt indult perében a Fővárosi Törvényszék 2012. szeptember 13. napján meghozott 5.P.20.750/2011/18. számú ítélete ellen az alperes 19. sorszámon előterjesztett fellebbezése folytán meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti. Fellebbezett rendelkezéseit megváltoztatja, és a keresetet teljes egészében elutasítja, az alperest mentesíti az elsőfokú perköltség fizetése alól. Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg 15 napon belül az alperesnek 200.000 (kétszázezer) forint elsőfokú perköltséget és az államnak külön felhívásra 549.300 (ötszáznegyvenkilencezer-háromszáz) forint feljegyzett kereseti illetéket.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 15 napon belül 100.000 (százezer) forint másodfokú perköltséget és az államnak külön felhívásra 544.000 (ötszáznegyvennégyezer) forint feljegyzett fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a 2009. június 11-én meghozott Pfv.V.20.810/2009/6. számú közbenső ítéletével a jogerős ítéletet az elsőfokú bíróság ítéletére is kiterjedően hatályon kívül helyezte, és megállapította az alperesnek, az általa 1999. február 10-én hozott 1307/2/1999. számú téves határozatával összefüggően a felperesnek okozott kárért fennálló felelősségét. A felülvizsgálati eljárás eredményeként megállapította, hogy a keresetet elutasító döntés nem felelt meg a jogszabályoknak, az alperes kártérítési felelőssége a Ptk. 339. § (1) bekezdése alapján fennáll. A kár jellegével és mértékével kapcsolatos jogerős ítéletben foglalt indokokkal annyiban értett egyet, hogy a jogszerűen kiszabott vám kártérítésként nem követelhető, továbbá a közigazgatási per költsége a jogszerű határozatot sikertelenül támadó bírósági eljárás következménye és mint ilyen kárként nem vehető figyelembe. Közbenső ítéletének indokolása szerint a kár mértékének megállapításához a felperesnek a beszerzett gépkocsi bekerülési költségét kell igazolnia, ami a vásárláskori forint összeg, a vám és a forgalomba helyezés költségének az összege. Az adott típusú jármű vásárláskori belföldi forgalmi értékét ehhez az összeghez viszonyítva lehetett volna vizsgálni, vagyis hogy volt-e a felperesnek elmaradt vagyoni előnye. Mindezekre azonban nem volt adat a perben. Ezért közbenső ítéletet hozott, az elsőfokú bíróságot pedig utasította a kártérítés összegszerűsége tekintetében az eljárás lefolytatására.

A megismételt eljárásban az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 6.800.000 Ft tőkét, ennek 2004. december 1. napjától számított késedelmi kamatait, valamint 340.000 Ft + áfa perköltséget. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. A le nem rótt kereseti illetékről úgy rendelkezett, hogy az állam terhén marad. Ítéletének indokolásában hivatkozott a Ptk. 339. § (1) bekezdésére, 349. § (1) és (3) bekezdésére. Rögzítette: a felperes vagyonában az értékcsökkenés akkor következett be, amikor a kiszabott vámot 2004. november 30-án megfizette, és

ezért megtérítési igénye is csak ebben az időpontban válhatott esedékessé, így az alperes elévülési kifogása alaptalan, hiszen a vámérték megfizetésétől a pontosított kereseti kérelem benyújtásáig (2009. október 19.) öt év nem telt el. A felperes vagyonsökkenése nyilvánvalóan az a vámteher, aminek a kifizetésére nem számított. A 14 millió Ft minimális hazai forgalmi érték és a 7.200.000 Ft felperesi eladási ár különbözete 6.800.000 Ft, ez tehát az a kár, ami a felperest érte, mert az eladáskor nem volt tudomása arról, hogy az alperes a későbbiekben megváltoztató határozatot hoz. Az alperes felelőssége így a Ptk. 349. § (1) bekezdésében foglaltakra figyelemmel a Ptk. 339. § (1) bekezdése alapján megállapítható. A kártérítésről a Ptk. 355. § (1) és (4) bekezdése, a kamatról pedig a Ptk. 301. § (1) bekezdése szerint rendelkezett. A perköltségről a Pp. 81. § (1) bekezdésére utalva határozott, míg a le nem rótt kereseti illetékről az alperes személyes illetékmentességére is figyelemmel a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 14. §-a értelmében rendelkezett.

Fellebbezésében az alperes az elsőfokú bíróság ítéletének részbeni megváltoztatását és a kereset teljes elutasítását, másodlagosan a kártérítés 72.796 Ft-ra leszállítását kérte.

Előadta: a kár mértékét az elsőfokú bíróság nem a Legfelsőbb Bíróság által meghatározott módon állapította meg, ugyanis e számítási mód szerint a felperest a 1307/2/1999. számú határozattal okozati összefüggésben nem érte kár. Hangsúlyozta, hogy a felperes 2009. október 26-án előterjesztett keresetében kárként következetesen a vám- és adóteher összegét jelölte meg azzal, hogy keresetlevelében a gépjármű eladásával összefüggésben keletkezett kárára hivatkozott. Álláspontja szerint a felperes által kifizetett vám kártérítésként nem követelhető, másrészt ez nincs okozati összefüggésben a gépjármű eladásával. Ha azonban az eladásból eredő kárát kíváná érvényesíteni, akkor a követelése elévült, tekintettel arra, hogy a gépjármű eladásából származó vagyonesztés kizárólag a gépjármű eladásának időpontjában, azaz 1999. május 27. napján következhetett be. Az elsőfokú bíróság ítélete ellentmondásos azért is, mert a kár bekövetkezésének időpontjaként a vám megfizetésének időpontját jelölte meg, rögzítve, hogy a felperes vagyonsökkenése nyilvánvalóan a vámteher, ugyanakkor a kár összegének meghatározásánál a vámterhet semmilyen módon nem vette figyelembe, csak a vélelmezett eladási árat és a feltételezett forgalmi értéket, ezért a kereseti kérelmen túlterjeszkedett. A megállapított kár tehát az az értékkülönbség, ami a 14.000.000 Ft vélelmezett forgalmi érték és a 7.200.000 Ft vélelmezett eladási ár között mutatkozik, ez azonban nem áll okozati összefüggésben az alperes téves határozatával. Az, hogy a felperes a vámentesség tudatában döntött a gépjármű eladásáról, semmilyen korlátját nem képezte annak, hogy a beszerzési árnál magasabb áron értékesítse a járművet. Elfogadja, hogy a felperes nem volt köteles magasabb áron értékesíteni a járművet, azonban a jelen perben a felperesnek nem is azt kellett bizonyítania, hogy saját magatartásából érte-e vagyonsökkenés, hanem azt, hogy az alperes jogellenes magatartásával okozati összefüggésben kára keletkezett. Ezt azonban a felperes nem bizonyította. Ennek ellenére az elsőfokú bíróság a kártérítés számításánál egy vélelmezett eladási árat vett figyelembe, amit bizonyíték nem támaszt alá. A felperes ugyanis a per során különböző összegeket jelölt meg eladási árként, valamint a tanúvallomásokkal igazoltan a járműben 2.000.000 Ft kár is keletkezett. Az ítélet indokolásából azonban nem állapítható meg, hogy ezeket az állításokat miként értékelte, holott ezzel az összeggel csökkenteni kellett volna a megállapított kárösszeget. Az elsőfokú ítéletben az is kétséges, hogy milyen adatok alapján állapította meg a - szakértő által 24.000.000 Ft értékűre megjelölt - jármű magyarországi forgalmi értékét 14.000.000 Ft-ban. Ezért a kár számításának alapjául szolgáló összegek tekintetében az ítélet indokolása hiányos, ellentmondásos, a kár pedig nem bizonyított, csak valószínűsített. Kiemelte továbbá, hogy a felperes egyértelműen úgy nyilatkozott: az autót el fogja adni, és ezt már akkor tudta, mikor azt külföldön megvásárolta. Ezzel a nyilatkozatával pedig elismerte, hogy a járművet valójában más személy javára történő behozatal érdekében vásárolta meg, és

emiatt nem hivatkozhat arra, hogy a vámkedvezmény tekintetében jóhiszeműen járt el, ez a magatartása ugyanis nem egyeztethető össze a személyes vámkedvezmény céljával. Az 1307/2/1999. számú határozat alapján a felperes 1999. március 3-án mindösszesen 72.796 Ft vámterhet fizetett meg abban a hiszemben, hogy a gépkocsi előtakarékossága megmarad. Mint utóbb kiderült, a teljesített befizetés ellenére a felperes vámkedvezményét elvesztette, ezért legfeljebb ennyi lehet a kártérítési igénye.

Felperes az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte, annak helyes indokaira hivatkozott.

Az elsőfokú bíróság ítéletének a felperes keresetét részben elutasító rendelkezése a Pp. 228. § (4) bekezdése szerint fellebbezés hiányában jogerőre emelkedett, ezért azt a másodfokú bíróság nem érintette.

A fellebbezés alapos.

A Legfelsőbb Bíróság közbenső ítéletéhez fűződő anyagi jogerő miatt a perben érdemi döntést csak a közbenső ítélet tartalma szerint megállapított jognak megfelelően lehetett hozni, és a tárgyalás is csak az elbírált jog értékének, azaz a követelés összegének bizonyítására kellett folytatni (Pp. 213. § (3) bekezdés, 229. § (1) bekezdés). Mindezekre tekintettel a felperesnek a Pp. 164. § (1) bekezdése alapján azt kellett bizonyítania, hogy az alperes határozatának meghozatalával okozati összefüggésben a keresetében meghatározott mértékű kára keletkezett. A perben érvényesített jog alapjául szolgáló tényeket a felperesnek kell előadnia, mégpedig a keresetlevélben, ezért azt is neki kellett megjelölnie (Pp. 121. § (1) bekezdés c) pont), hogy a határozattal okozati összefüggésben károsodása mikor és miként következett be, a Ptk. 355. § (4) bekezdése szerint milyen vagyoni hátrány érte.

A kártérítési jogviszonyban a kár kizárólag olyan vagyoni hátrány lehet, amely a károkozó magatartása folytán következik be, így a károkozás minden esetben megelőzi és szükségszerűen előidézi a károsodást, és azzal releváns módon függ össze.

A felperes a közbenső ítélet meghozatala után keresetét 9.154.355 forintra és 6.825.315 forint után 2004. november 30-tól, 600.000 forint után 2009. január 21-től, 1.089.040 forint után 2005. január 1-től, 280.000 forint után 2000. november 14-től és 360.000 forint után 2009. június 18-tól a kifizetés napjáig járó, a mindenkori jegybanki alapkamat kétszeresének megfelelő mértékű kamatára emelte fel. Az őt ért kárt a kiszabott adó és vám 6.825.315 forintos összegében, valamint a perköltségként és a közigazgatási eljárásban ügyvédi munkadíjként kifizetett további 600.000 forintos, 1.089.040 forintos, 280.000 forintos és 360.000 forintos kiadásában jelölte meg.

A Legfelsőbb Bíróság közbenső ítéletében azonban maga is rámutatott arra, hogy a jogszerűen kiszabott vám éppúgy, mint a közigazgatási per költsége kártérítésként nem követelhető, és kárként nem is vehető figyelembe. Ezért a felperesnek a 2009. október 20-án előterjesztett beadványában megjelölt tényállításokra alapított keresete a közbenső ítélet alapján már eleve nem volt teljesíthető.

A bíróság a közbenső ítélet szerint csak azt vizsgálhatta, hogy a felperes a gépjárműért milyen összegű vételárat fizetett, és ezen felül milyen összegű vámot és a forgalomba helyezésért milyen összegű költséget kellett fizetnie. Az így meghatározott bekerülési költségét kellett a gépjármű vásárláskori belföldi forgalmi értékéhez viszonyítani, és ennek eredményeként kellett arról állást foglalni, hogy keletkezett-e a felperesnek elmaradt vagyoni előnye. Minthogy mindezt a közbenső ítélet és a Pp. 164. § (1) bekezdése szerint a felperesnek

kellett bizonyítania, a másodfokú eljárásban azt kellett elbírálni, hogy a felperes az előbbieknak megfelelően bizonyította-e a kárát a perben.

A felperes felemelt keresetében az autó vásárláskori nettó értékét 6.574.400 forintban, a kiszabott adó és vám összegét 6.825.315 forintban jelölte meg, ezeken kívül viszont a forgalomba helyezés költségére maga sem hivatkozott, és ilyen költséget nem is számított fel kárának meghatározásakor. A közbenső ítélet iránymutatása szerinti bekerülési költség tehát 13.399.715 forint volt. Az elsőfokú bíróság a gépjármű vásárláskori belföldi forgalmi értékének meghatározására szakértői bizonyítást rendelt el. A perben kirendelt igazságügyi gépjárműszakértő 14. sorszámú szakvéleményében a gépjármű 1999. május közepén képviselt piaci áráként, vagyis forgalmi értékeként 24.000.000 forintot állapított meg, ugyanakkor ehhez azt is hozzáfűzte: nem jelenthető ki egyértelműen, hogy a perbeli gépkocsit 1999. májusban ezért az összegért belföldön lehetett volna értékesíteni, és ebben a kérdésben további szükséges adatok hiányában nem lehet egyéb szakértői megállapítást tenni. Az alperes a szakértői véleményt elfogadta, a felperes azonban úgy nyilatkozott, hogy a gépjármű maximális ára a kereskedelmi forgalomban ebben az időpontban az országban 14-16.000.000 forint lehetett volna (5.P.20.750/2011/15. számú jegyzőkönyv első oldal). Akár a szakértői véleményt, akár a felperes által meghatározott összeget állítja szembe a bíróság a bekerülési költséggel, kizárólag az a következtetés vonható le, hogy a két összeg eredményeként a felperes vagyonában hátrány nem következhetett be, hiszen a beszerzett gépjármű forgalmi értéke mindkét esetben meghaladta a bekerülési költséget.

Bár a közbenső ítélet által iránymutatásként meghatározott előbbi számítási mód szerint a gépjármű eladási árát a kártérítés összegének meghatározása során már nem kellett figyelembe venni, de a másodfokú bíróság megjegyzi, hogy ezt az eladási árat a felperes a perben nem is bizonyította. Az 1999. május 28-án kötött adásvételi szerződésben ugyanis a felperes és a vevő a kölcsönösen kialakult vételár összegét nem tüntették fel, a vevőt pedig - a bizonytalan időben bekövetkezett halála miatt - a felperes indítványa ellenére sem lehetett a perben tanúként meghallgatni. A felperes ugyan a vételár összegének bizonyítására indítványozta a gépjármű behozatalában neki segítséget nyújtó személy tanúkénti meghallgatását, a tanú vallomásából azonban nem tűnt ki, hogy az emlékezete szerint 6-7.000.000 forintra kialakult vételárról miként szerzett tudomást, azt viszont előadta, hogy a gépjármű értékesítésében ő már nem segédkezett, azt sem tudta, hogy a felperes a gépjárművet kinek adta el (5.P.20.750/2011/17. számú jegyzőkönyv 1-2. oldal).

A kifejtett indokok alapján a másodfokú bíróság megállapította, hogy a felperes a közbenső ítélettel elbírált jogosultságából eredően nem állított és bizonyított olyan tényt, amelyből az a következtetés vonható le, hogy a keresetben meghatározott összegű kára az alperes kártérítési kötelmet megalapozó határozatával okozati összefüggésben keletkezett. Mindezek következtében az alperes magatartásával okozati összefüggésben bekövetkezett kár bizonyítása hiányában a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján - a fellebbezett körben - megváltoztatta, és a keresetet teljes egészében elutasította.

A másodfokú bíróság a felperest a Pp. 78. § (1) bekezdése és a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése folytán kötelezte az alperes képviselétével felmerült és a kifejtett tevékenységgel arányosan megállapított összegű jogtanácsosi munkadíjból álló első- és másodfokú perköltség, valamint a feljegyzett kereseti és fellebbezési illeték megfizetésére.

Budapest, 2013. december 5.

. Hőbl Katalin s.k.
a tanács elnöke, előadó

Dr. Bleier Judit s.k.
bíró

Takácsné dr. Kükáló Judit s.k.
bíró

A kiadmány hiteléül: